

ФІНАНСОВІ ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО СОТ

М.О. Катречко, Харківський банківський інститут

У статті досліджуються проблеми та перспективи забезпечення інтеграції України до СОТ шляхом інноваційно-інвестиційного розвитку економіки України. Поступовий розвиток світової економіки призводить до неминучих інтеграційних процесів між країнами світу. Формування в Україні ринкової економіки передбачає активну участь країни в цих процесах, що в свою чергу змушує замислитися над тим, які повинні бути реформи в Україні, тим більше у її фінансовому та банківському секторах. Обов'язковими фінансовими заходами забезпечення інтеграції України до СОТ є: розробка та негайне прийняття галузевої політики України, яка б у свою чергу була базою для захисту вітчизняних виробників та заохочення конкуренції на внутрішньому ринку; створення державної системи правової та зовнішньоекономічної інформації для українських підприємств; введення в дію державної системи заохочення промислового експорту, можливо навіть у формі державних кредитів; державна підтримка вітчизняних підприємств та здійснення жорсткого догляду за підготовкою кадрів, які володіють тематикою СОТ.

Серед головних причин, що спонукають до включення економіки України до СОТ, є істотна питома вага експорту у ВВП країни та темпи його зростання. За даними НБУ у 2003 р. темпи зростання експорту становили 12,4 %, а імпорту – 128,7 %. Тобто протягом 2003 р. в економіці України відбувалися позитивні зрушення. Обсяг прямих інвестицій в Україну у 2003 р. зріс порівняно з 2002 р. на 27,5 % і становив 7,5 млрд. дол. США. Для нерезидентів найбільш економічно привабливими були оптова торгівля та посередництво в торгівлі, пошта та зв'язок, харчова промисловість і переробка сільськогосподарських продуктів та машинобудування. Тобто найважливішим кроком для розвитку економіки України є зміна структури товарного виробництва з метою збільшення конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Україна повинна створити систему захисту прав інтелектуальної власності, що може стати умовою стимулювання експорту продукції та залучення іноземного капіталу.

Підвищення показників експорту та імпорту призведе до зміни фінансових потоків підприємств, що впливатиме на банківську систему України. Саме тому роль банківської системи в розв'язанні цього питання є найголовнішою. Сьогодні можливості фінансування інноваційних проектів у формі банківських кредитів істотно обмежені. Короткострокові кредити – які не мають інноваційно-інвестиційної привабливості, перевищують довгострокові. Це означає, що механізм кредитування працює неефективно. Проте можливо знизити негативні наслідки шляхом активізації інноваційно-інвестиційної політики у вітчизняній промисловості та стимулювання наукомісткого експорту. А також слід ввести ф'ючерсні операції у системі електронних торгів

НБУ та на фондових біржах, можливо навіть за рахунок коштів комерційних банків. Для зміцнення конкуренції між банками слід консолідувати банківський сектор, удосконалити банківське законодавство та скооперувати їх з іншими фінансовими організаціями, запровадити в Україні контроль за діяльністю банків, вивести на відповідний рівень фінансовий лізинг, іпотечне кредитування та кредитування населення.

Загрозою для розвитку економіки України є “втеча” капіталів за кордон та криміналізація фінансової сфери. Поліпшити цю справу можна за допомогою боротьби з криміналізацією фінансової сфери та амністії вивезених капіталів.

Наступним кроком у перебудові економіки України повинно бути підвищення економічної обґрунтованості митних зборів, їх ролі у формуванні конкурентного середовища та підтримці вітчизняного виробника. Одним із головних напрямів удосконалення митних зборів повинен бути більш повний облік при формуванні національної та світової вартості товарів.

Формування моделі інноваційно-інвестиційного розвитку економіки України – дуже важлива проблема для України. Участь України у міжнародному поділі праці, налагодження співробітництва з міжнародними організаціями, вибір стратегії зовнішньоекономічного розвитку та розроблення відповідної економічної політики обумовлять місце України у міжнародній конкуренції. Отже, стратегія входження України до СОТ повинна ґрунтуватися на активній державній макроекономічній політиці та на вдосконаленні зовнішньоторговельної сфери, доповнюючи експортно-імпорتنу політику заходами підтримки вітчизняних товаровиробників.